

Pesälesiäinen

Nästtjuvbagge

Ptinus sexpunctatus

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Pesälesiäinen on pienikokoinen (3–4 mm), pitkäjalkainen kovakuoriainen. Sillä on myös pitkät tuntosarvet. Se on muuten tummanruskea, mutta kummankin peitinsiiven etuosassa on iso valkoinen täplä ja takaosassa kaksi pienempää, usein yhteen kasvanutta täplää. Muista lesiäisistä se eroaa tumman värin ja selkärajaisten valkoisten kuvioden perusteella.

Elinympäristö ja levinneisyys

Pesälesiäisen toukat elävät puunkuoren alla ja puuhyönteisten käytävissä, syöden lahoavaa eläin- ja kasvijätettä. Aina-kin Keski-Euroopassa sen sanotaan elävän yleensä puissa pesivien erakkomehiläisten pesissä, joissa ne voivat kilpailla ravinnosta mehiläistoukkien kanssa. Lajia on ulkomailla tavattu myös hyönteishotelleista, toisinaan myös sisältä asunnoista. Pääasiallisella esiintymisalueellaan Keski-Euroopassa pesälesiäinen elää vanhoissa lehtimetsissä, Ruotsissa usein tammella. Suomessa sitä on tavattu pääasiassa havumetsissä vanhoilla männyillä. Aikuiset kuoriaiset ovat yöaktiivisiä, niitä on tavattu esimerkiksi mäntykelojen rungoilla. Laji esiintyy laajalla alueella Pohjois-Karjalasta Keski-Lappiin, pääosa havainnoista on itärajan tuntumasta.

Nykytila ja uhkatekijät

Pesälesiäinen on taantunut lahoppuun, vanhojen metsien ja kookkaiden puiden vähenemisen takia, ja samat tekijät uhkaavat sitä edelleen. Monet pesälesiäisen tunnetuista esiintymispaikoista sijaitsevat suojelualueilla.

Hoitosuositukset

Pesälesiäisen esiintymispaikalla ja sen lähiympäristössä tulisi säilyttää kookkaat lahoppuut ja turvata erityisesti keloutuvien mäntyjen jatkumo.

Lähteet

- Ehnström, B. & Axelsson, R. 2002. Insektsnag i bark och ved. ArtData-banken, SLU, Uppsala. 512 s.
- Rassi, P., Alanen, A., Kemppainen, E., Vickholm, M. & Väisänen, R. 1985. Uhanalaisten eläinten ja kasvien suojelutoimikunnan mietintö. Osa II Suomen uhanalaiset eläimet. Komiteamietintö 1985:43, Ympäristöministeriö, Helsinki. 466 s.